

Poruka za prosvjednike: Istanbulska konvencija ne razdvaja spol i rod, ona samo pravi razliku između onoga što smo po rođenju i onoga što kao muškarci i žene usvajamo tijekom primarne i sekundarne socijalizacije

MARKO TODOROV/HANZA MEDIA

Istanbulska konvencija je veliki civilizacijski iskorak jer se njome želi sankcionirati nasilje nad ženama, ali i nasilje u obiteljima općenito, posebno nad djecom, nad osobama s teškoćama u razvoju, zatim nad starijim i bolesnim osobama, ali i nasilje nad muškarcima

RONALD GORŠIĆ/HANZA MEDIA

vatore Romano pozdravili su stupanje Konvencije na snagu u Italiji u kolovozu 2014. kao "korak naprijed u zaštiti žena". Istina, papa Frane je više puta rodnu ideologiju nazvao "ideološkom kolonizacijom", međutim rodnu ideologiju nije dovodio u vezu s Istanbulsom konvencijom.

'Autogenocid' i pragma

•• **Kako komentirate držanje Kaptola u cijeloj priči?**
– Hrvatska biskupska konferencija se, što nakon stava Vatikana nije bilo očekivano, negativno odredila prema ratifikaciji Istanbulske konvencije. Držim da je to pokazivanje "mišica". Kako je već poznato, u zaključku priopćenja Vijeća HBK u povodu pripreme ratifikacije Istanbulske

konvencije navodi se da je Vijeće "pozvalo Hrvatski sabor, a osobito zastupnike koji dijele katolički svjetonazor, da ne ratificira gore spomenutu Konvenciju". Stoga će sljedeća sjednica Hrvatskoga sabora na kojoj se bude odlučivalo o ratifikaciji ovoga dokumenta sasvim jasno pokazati tko je moćniji, tko je taj koji je u Republici Hrvatskoj u stanju normirati najvažnija svjetonazorska pitanja: Vijeće HBK ili HDZ i njegova koalicijska Vlada na čelu s Andrejem Plenkovićem?

•• **Je li se Crkva umiješala u unutarstranački sukob u HDZ-u?**
– Službeno, javno i neposredno zacijelo ne. Posredno – sva-

kako da. I to se sasvim jasno očitivalo u gore navedenim preporukama Vijeća HBK zastupnicima Hrvatskoga sabora. Međutim, to se još očitijim pokazalo u izjavi zadarskoga nadbiskupa i predsjednika HBK mons. **Želimira Puljića**, koji je otišao toliko daleko da je zastupnicima Hrvatskoga sabora, posebno onima koji dijele kršćanski svjetonazor, gotovo pa zaprijetio da se oni koji prihvate krive nauke i ideologije – a to će biti ako prihvate ratificirati Konvenciju – jasno je, sami "isključuju" (iz Crkve, op. I.M.) i odstupaju od onoga što Crkva naučava. No, čini se da nekima u Crkvi u Hrvatskoj ni Puljićeva izjava nije bila toliko snažna da bi je se zastupnici prestrašili, pa je glavni urednik Glasa

Koncila u svome tjednom komentaru pitanjem "Je li moguće da baš politička stranka koja je stvarala suvremenu neovisnu Hrvatsku, ne ulazeći u njezina unutarnja politička i ideološka previranja, želi otvoriti vrata novomu totalitarizmu koji ima naum izbrisati hrvatsku kulturu, monoteističke religije i hrvatski narod?" neizravno optužio vladajući HDZ da će, ratificira li ovu konvenciju, biti odgovoran za možebitni nacionalni autogenocid. Nakon tih i takvih optužaba za možebitno narodnosno samouništenje, bit će uistinu nekim kolebljivim HDZ-ovim zastupnicima teško ostati vjerni predsjedniku stranke i glasači za ratifikaciju Konvencije. Pretpostavljam da će ipak kod njih pobijediti "politički pragmatizam": budu li "za", naći će se pri vrhu izbornih lista na idućim izborima.

•• **Jesu li se crkveni velikodostojnici trebali pojaviti na prosvjedu održanom prošle subote?**

– To nije bilo potrebno. Bilo bi zapravo kontraproduktivno. Sve je unaprijed bilo vrlo dobro isplanirano i koordinirano. Nikakve spontanosti tu nije bilo. Prosvjed, koji je po svome cijelom sadržaju bio uperen više protiv Andreja Plenkovića kao predsjednika HDZ-a negoli protiv Andreja Plenkovića kao predsjednika Vlade RH, imao je, na temelju priopćenja Vijeća HBK, blagoslov vrha Katoličke crkve. Iz nastupa pojedinih sudionika na prosvjedu bilo je sasvim prepoznatljivo da mnogim članovima HDZ-a, kao i mnogim njihovim simpatizerima, ponajviše unutar Katoličke crkve, ne odgovara Plenkovićev način vođenja stranke, ali ni unutarnje i vanjske politike.

•• **Ima tumačenja da se Crkva pribojava preispitivanja uloge žena u svojim redovima, odnosno da im priznaje kako su jednakovrijedne, ali ne i ravnopravne. Kako to komentirate?**

– Da su žene "drugotne" u Katoličkoj crkvi, zna se već odavno. Međutim, u Crkvi ne žele priznati takvo stanje. Čim se počne o tome govoriti, odmah se krene s tvrdnjom da u Hrvatskoj žensko pitanje u Crkvi ne postoji, da je "uvezeno izvana, od crkveno i narodno ne-

prijateljskih političkih stranaka" te da ga stoga ne treba "nasilu buditi" (R. Anić). Međutim, da je ono uistinu bolno, najbolje je pokazao papa **Ivan Pavao II.** koji je tijekom slavljenja Velikog jubileja kršćanstva u ime cijele Crkve "javno zamolio u Boga oprostenje za sve grijehe i prijestupe koje su članovi Božjega naroda počinili tijekom dva tisućljeća povijesti kršćanstva" i da se među nabrojenim slabostima i nevjernostima "nalazi i krivnja kršćana u odnosu na nedovoljno poštivanje dostojanstva žene" (N. Ančić). Problem, dakle, postoji, ali teško ga je riješiti na zadovoljavajući način.

Ženi je, kako navodi prof. **Raguž** s KBF-a u Đakovu, namijenjena uloga da bude poslušna **Isusu Kristu**, Crkvi i muškarcu, jer su oni njezina "glava". Po njezinoj neposlušnosti, kaže on, "grijehe je ušao u svijet", a u svakodnevnome životu ženina neposlušnost se izriče u traženju "svojih prava za jednakost koja briše razlike, u tome da žena ne želi prihvatiti da je ona od **Adama**, a ne Adam od nje, da je ona drugotna, a muškarac prvotan".

Novi zakon o pobačaju

•• **Treba li Crkva sudjelovati u pisanju novog Zakona o pobačaju, odnosno je li to način na koji Plenković sada smiruje biskupe?**

– U raspravi o ovome vrlo važnom pitanju trebaju sudjelovati svi, pa i Crkva. Zašto ne?! Međutim, mjerodavno mišljenje kako poboljšati postojeći tzv. Zakon o pobačaju iz 1978. trebaju dati isključivo stručnjaci: teolozi, etičari, pravnici, filozofi, sociolozi. Oni bi nakon jedne stručne neideologizirane rasprave trebali vladajućima, svedno kojega političkog spektra oni bili, dati potrebne preporuke za donošenje zakona. Kako znamo, zakonodavcu, Hrvatskome saboru, preostalo je točno još godinu dana da, na temelju rješenja Ustavnoga suda od 21. veljače 2017., donese novi zakon koji će biti osuđenjen i u skladu s Ustavom RH i da u tome novom Zakonu odredi "edukativne i preventivne mjere tako da prekid trudnoće bude izuzetak". Kako Ustavni sud predviđa osuđenjenije zastarjeloga i već osporenog Zakona i ne predviđa potpunu zabranu pobačaja, svakome je jasno da Crkva neće

podržati donošenje takvoga zakona. Kako sada trenutačno stvari stoje, mnoge će se udruge, pretpostavljam, koristiti svim zakonski dopuštenim sredstvima, pa i referendumom, kako bi se spriječilo donošenje takvoga zakona.

•• **Često se navodi primjer Crkve u BiH kad je u pitanju Istanbulska konvencija. Ona je tamo prošla bez reakcije biskupa. Kako je do toga došlo?**

– Potrebno je reći da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine Konvenciju ratificirala još u studenom 2013. te da je Konvencija potom stupila na snagu 1. kolovoza 2014. Na nju tamošnji biskupi nisu reagirali. Zsigurno su bili u kontaktu s vatikanskom komisijom koja je u isto vrijeme također pripremala svoje mišljenje o toj konvenciji. Uvjeren sam da su i vatikanska i sarajevska komisija bile u suglasju u vezi s tim pitanjem.

•• **Kako tumačite odnos biskupa Komarice i vlasti u RS-u na čelu s Miloradom Dodikom?**

– Biskup Komarica nalazi se u nezavidnome položaju. Želio je ostati kršćanski otvoren za rješavanje svih pa i najtežih ratnih i poratnih teškoća u BiH. Da bi se omogućio povratak protjeranih i izbjeglih Hrvata katolika svojim kućama na prostorima Republike Srpske, činio je mnoge velike i teške ustupke. Jedan od njih bio je i primanje od **Dodika** ordena u povodu 20. obljetnice utemeljenja Republike Srpske (što su mu mnogi zamjerali, jer to isto odličje nije htio primiti tamošnji banjolučki muftija). Nažalost, nakon svega što je činio, glavu su mu okrenuli svi, izdali su ga ponajviše "njegovi": kako hrvatski političari u BiH i u Hrvatskoj, "kršćanska" međunarodna zajednica, tako i Katolička crkva u Hrvatskoj. Jer nikome od njih nije u interesu povratak Hrvata katolika u Bosansku krajinu. Kad bi se to dogodilo, mnogi hrvatski krajevi i župe ostali bi bez naroda, bez vjernika. Ako je stanje ovako kako sam naveo, ne čudi Dodikovo ponašanje. Ništa ga ne priječi. A njemu je najmanje u interesu povratak Hrvata katolika. Stoga, biskupu Komarici, čini se, "nema tko da piše". Ostao je sam.